

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

III. Tigurini nouam Zuinglij doctrinam recipiunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

docuit. Ut enim hic nescio quam *Impanationem*, id est corporis Christi in pane perceptionem; ita *Zuinglius figuram & tropum commentus est, quem sibi nec vigilanti nec dormienti, ab angelo candidi an atrii coloris incertum, per somnium reuelatum, ipse narrat, ut supra vidimus, Zuinglij hoc commentum posteriores Sacramentarij varijs, coloribus extornarunt; suo quisque modo illud explicantes, omnes tamen edocentes, ut diuine in Eucharistiæ Sacramento omnipotentæ compedes quasi iniiciant ac leges ponant.*

II De Zuinglij indies magis magisque quod animo haec enus occultauerat, effundentis conatibus edoctus Hugo Constantiensis Episcopus, apud Senatum Tigurinum ex omni hominum atq; artificum genere conscriptum, grauiter conquestus fuit, quod homo ille non legitime missus aut vocatus, ad Nouam doctrinam, eam tamen omnibus sua cura commissis annuntiares. Ad hos vocatus Zuinglius, causam suam facile defendit, & hominibus de agrorū bonitate & armorū vsu, quam iudicandū de Theologicis rebus magis idoneis persuasit, ut secundum se prouociauerat, quod cum Doctor Ioannes Faber, istuc ab Episcopo missus animaduertit plebeios iudices eosque iam seductos male iudicatos, disputatioē quam cum Zuinglio, coram Senatu institutura fuerat iure deseruit, contentus ostendisse, esse argumenta aduersus Zuinglium, si iudices æqui nō deciderent. Quis vero non eiusmodi conciliū rideret in quo, ut ille de Atheniensium dixit comitijs, *Sapientes ac docti proponant, indocti vero & stulti iudicent & decernant?* Sic ergo à rudi hoc populo sententia lata fuit, *qua Zuinglius doceat, Verbo Dei consentire* Hoc similique astu antiquus ille serpens utitur, ut nimirum pestiferæ cuiusq; doctrinæ pietatis velū prætexat, & dogmata amarissimi fellis plena aut verbi diuini aut frequentis Domini Dei ac Christi Saluatoris mentione, tamquā scfamo & papauere, condiat atque in crustet Non pauci tamen in antiqua persistunt religione, & impostorē, quamuis sub Catholica religionis specie adhuc latitantē, in lucem protraxerunt, clamore ac conuicijs infectati: & ipsum Zuingliū & Leonē Iudā, cuius operā Zuinglius plurimum vsus est, ut qui pleraq; ex ore ipsius exceperit, ac propterea Euangelistes ipsius dictus fuerit. Hic ille est qui de nouo Biblia in Teutoniam linguā transfudit; quā versionem Lutherani postea, utpote ab ipsorum magistro & Doctore passim dissidentem falsitatis condemnauerunt,

III. Porro ad has controuersias decidendas Senatus Tigurinus suprema quadam auctoritate Ecclesiasticorum conuentū indixit, & Constantiensem quoq; Episcopū per litteras inuitauit. Et hic quidē misso Vicario suo, grauiter eos monuit, certam ē hoc nō esse eius loci, neq; in re tanti momenti sic procedendū, verum ad Concilij tamquā supremi iudicis notionē pertinere. At Zuinglius eiusq; cōplices regerebant, in re quæ ad omnium & singulorum salutē pertinere, omnibus quoq; & singulis disquisitionem esse permittendā: Itaque plerique de plebe clamabant, *tandem aliquando vincula perumpenda & Romana Ecclesia tyrannidem coercendam esse* isdem plane verbis quibus Propheta David, prænuntiavit (d) *Impios aduersus Dominū & Christum eius vsuros, q. apsum quoq; in Lutheri aseculis permisit Deus, quorum princeps Vricus initio schismatis Lutherici, librum emisit cui præfixit quasi verbum Dei, idem, quod Zuingliani iactabant nempe: Dirumpamus Vincula eorum (Papæ & Episcoporum) & proiciamus à nobis iugum ipsum.* (e) Idque tum Tiguri quidem ita factum, vltius protrepit. Siquidem Anno 1523. dimisso conuentu, publico senatus Edicto Zuinglij doctrina *LXVII.* articulis comprehensa, recepta fuit, sic tamen ut templis atque altaribus adhuc inuiolatis, Catholicis in pace viuere liceret. Mox vero Zuinglius, qui priuatim cū primo nostri temporis conoelasta, uti & Sacramentario Carolstadio conspirabat, Senatum modis omnibus sollicitare atque vigere cœpit, ut tam sanctum, scilicet, opus tandem aliquando perficeret, & tam status ē templis amoueret, quam Missam abrogaret.

Harum rerum fama ad ceteros Helueticorum pagos perlatā, Lucernæ An. 1524. habitus fuit conuentus. (f) de retinenda Catholica fide & missi ad Tigurinos legati, qui demonstrarent *quam male in eo agerent, quod à temerarijs aliquot hominibus pulcherrimum òcium & quietem tum Ecclesia tum Reipublica turbari, & discordia semina spargi paterentur.* Ad ea vero Senatus Tigurinus respondit 21. Martij: *Eam nunc lucē esse in multorū animis excitatam, ut pleriq; omnes in sua ciuitate Biblica scripta diligenter euoluant; nec verendū esse ne Ministri Scripturam detorqueant; qua sic in manibus omnium versetur. Senolle porro hominū placitis, sed Dei verbo stare,*

Et 2 id

Anatom. Eccl. Cathol. Tr. 2. Disput. Tigur. d. psal. 2. e. ibidem Extr. authenticus liber Huttani. f. Anatom. Eccl. Cathol. Tr. 2. Consensus Lucernensis.

id quod ex eo discant, credere &c. (g) Non multo post vero idem Senatus statuas omnes quam late ipsorum pater ditio auferri iussit, sicut iam ante Carolstadius Wirtembergæ, inuito ac repugnante Luthero, eas aboleuerat.

IV. Circa idem tempus Oecolampadius quoque Apostata Monachus Basileæ, Catholicæ Ecclesiæ repugnantia docere cœpit, vti Zuinglius Tiguri. Et hic quidem tantum effecit vt Tiguri Missa tandem fuerit abrogata: ille vero paulatim Iacobi Maieri Consulis opera adiutus, eo vsque progressus est, vt Episcopalem sibi auctoritatem arrogavit. Eodem cœstro perciti Schafusani & quidam alij pagi, religionem & ipsi mutauere. Ea de re ij pagi qui Catholicam adhuc sequebatur religionem, tam per legatos quam per litteras grauiter cum eis expostularunt. Tandem vero ex communi omnium decreto multum quoque sollicitantibus Constantiensi, Basileensi, Curienti & Lausannensi Episcopis, Badenæ instituta fuit An. 15. 6. disputatio: quæ à Catholicis primi nominis venerunt Theologi, Iacobus Faber Ferdinandi Consiliarius, Thomas Murnerus, & Ioannes Eckius, ille tot iam ante cum Luthero habitis congressibus notus. Hugo Constantiensis Episcopus eo Vicarium suum siue suffraganeum miserat Melchiorum, celebrem Theologum, Orthmarum Lucinum disertum hominem, & Antonium Concionatorem suum aelicum, cum alijs nonnullis Ecclesiastici ordinis: Christophorus Basileensis Episcopus, Augustinum Maierum, Iacobum Lempium, & alios exquisita doctrina præstantes viros: Sebastianus Lausannensis Episcopus, Conradum Tregerum Augustiniani ordinis Prouincialem, & Ludonicum Lubly Bernensem. A Curienti adfuerunt Petrus Speiserus, & quidam eius Ecclesiæ Canonici: quorum omnium doctrinam tam ad hoc quam ad quoduis aliud sufficiens, iam ante multis experimentis erat perspecta. Multis ad tam celebrem conuentum affluentibus, Zuinglius tamen aberat, & quamuis velut præcipuus diuortij illius cum Ecclesia auctor multorum litteris & sermonibus inuitatus, nunquam tamen induci potuit vt eo veniret: quantumuis ei publica fides saluus conductus esset oblatas sed vt Lutherus Pontificali quadam auctoritate oracula consulentibus è Musæo suo seu cubiculo tamquam è tripode reddebat, ita Zuinglius non sine fastu Badenam venire recusauit, periculum excusans, vt qui Luternaribus, Vranis, Suicijs, Ynterualdijs & Tu-

gianis, qui summo ipsum persequeretur odio, vitam suam credere non posset. Quamuis autem non saluo conductu modo, verum etiam obsidibus ob aris, conuicijs pæne ad certamen euocaretur, in sententia tamen persistebat: lepus seu cuniculus, & Tigurum, quasi ex ipsius arbitrio res agenda esset, vel Bernam vel Sangallum corrupta à se loca disputationi designabat vt ibi populi multitudine quasi iudicibus vineeret, qui eruditis illis se parem esse intus diffidebat. Omirabilem noui huius Heluetiorum Apostoli zelum, capiti suo tanto pe-re timentis! Non ita primi illi fecerant Christiani, qui vbi maximum ingrebat periculum, ibi potissimum ad dimicationem sese offerebant, & Christi nomen intrepide vbique professi, per medios ignes & flamas ad martyrij coronam erumpabant. Sed terruit illum sacerdotis cuiusdam apostata, Constantiensis Episcopi postulatione non multo ante cremati exemplum. Sic ergo Zuinglius viribus suis diffusus, & intra Tigurinae ciuitatis muros post principia latens, ne à tot tamque strenuis Catholicæ Fidei militibus, quos Badenam venisse non ignorabat, male acceptus existimationem suam perderet, Oecolampadium tamen eo ablegauit, additis velut optionibus Huldrico Stude-ro & Brechtholdo Hallero, Canonico Bernensi apostata, vt scilicet ijs victis, nihilominus sibi res integra maneret.

V. Non obstiruit tamen Zuinglij absentia quominus ad disputationem fuerit peruentum. Ac primo Catholici Theologi themata quædam quibus Catholicæ doctrinæ veritas adstruebatur, & Zuinglianæ demonstrabatur falsitas, proposuerunt: in primis vero Eckius continuis aliquot diebus excellentis suæ eruditionis mirifica dedit specimen. *Felix, sancta & immortalis est & erit viri huius memoria, qui in primis semper stans ordinibus, multiceps baroson monstrum & immanes illos ac feroces Goliathos fortissime assilijt ac cominus oppugnauit.* Penes quos vero victoria fuerit, exitus disputationis à Notarijs ad hoc deputatis scriptus monstrat. Comuni enim decreto septem illa themata, de quibus inter Eckium & Oecolampadium disputatum fuerat, tamquam à Scripturæ consentientia, recepta fuisse atque approbata, quamuis multum reclamante Oecolampadio: nimirum Hæc: primo *Verum Christi corpus atque sanguinem vere adesse in coena Domini (contra Zuinglij opinionem, qui id vanissime asseruerit nullis scripturæ testimonijs probari posse) ideoque Corpus Christi in Coena Domini realiter &*